

ŪDENSTILPNEŠ

SAGATAVOJA: ALŪKSNES PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDES
«SPRĪDĪTIS» SKOLOTĀJA SOLVITA VANCĀNE, 2020./2021.M.G.

The background is a light blue gradient with several realistic water droplets of various sizes scattered across it. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance. The text is centered in the upper half of the image.

**ŪDENSTILPNES IR DABISKAS UN
CILVĒKA VEIDOTAS.**

DABISKĀS – okeāns, jūra ,upe, ezers.

**CILVĒKA VEIDOTĀS – AKA, KANĀLS,
NOTEKGRĀVIS, DĪĶIS. TĀS IR ŪDENSTILPNES, KAS
VEIDOJUŠĀS CILVĒKA DARBĪBAS REZULTĀTĀ.**

**VISĀM ŪDENSTILPNĒM IR KOPIĢĀS PAZĪMES -
VISAS ŪDENSTILPNES ATRODAS ZEMES VIRSMAS
PADZIĻINĀJUMOS UN VISĀM ŪDENSTILPNĒM IR
KRASTI.**

**ATŠĶIRĪGĀS PAZĪMES – DAŽĀS ŪDENSTILPNĒS IR
TEKOŠS ŪDENS, BET CITĀS STĀVOŠS ŪDENS. TĀS
ATŠĶIRAS ARĪ PĒC FORMAS, LIELUMA UN TILPUMA.**

DABISKĀS ŪDENSTILPNES

UPE

ŪPE IR PA ZEMES VIRSMU PLŪSTOŠA ŪDENSTECE. UPĒ IR SALDŪDENS.

- UPES SĀKUMU SAUC PAR IZTEKU.
- VIETU, KUR UPE IETEK CITĀ UPĒ, EZERĀ VAI JŪRĀ, SAUC PAR IETEKU.
- UPES, KURAS IETEK CITĀ UPĒ, SAUC PAR PIETEKĀM.

- LATVIJĀ IR DAUDZ MAZU UN LIELU UPJU. TĀS IR PLATAS UN ŠAURAS. LIELĀKĀS UPES IR DAUGAVA, GAUJA, VENTA, LIELUPE UN AIVIEKSTE.

EZERS

EZERS IR ZEMES IEPLAKA, KAS PIEPILDĪTA AR ŪDENI.
VISAPKĀRT EZERAM IR KRASTS. EZERĀ ŪDENS IR
STĀVOŠS. EZERĀ IR SALDŪDENS.

- EZERI VAR BŪT DZIĻI UN SEKLI.
- SAUSZEMI EZERĀ SAUC PAR SALU.
- LATVIJAS LIELĀKIE EZERI IR LUBĀNS, RĀZNAS, BURTNIEKU, ENGURES, USMAS UN LIEPĀJAS EZERS.

JŪRA

JŪRA IR PLAŠA, LIELA ŪDENSTILPE AR SĀĻU ŪDENI.
JŪRĀ BIEŽI IR LIELI VIĻŅI.

- Latvija atrodas BALTIJAS JŪRAS krastā.
- Baltijas jūrai ir smilšu krasti.
- Vējš sapūš smilšu paugurus, tās ir KĀPAS.

ŪDENS PIESĀRŅOJUMS

ŪDEŅU PIESĀRŅOJUMS IR DIVU VEIDU:

- 1. PIESĀRŅOJUMS AR AUGU BARĪBAS VIELĀM - FOSFORU UN SLĀPEKLI, SAUKTIEM ARĪ PAR BIOĢĒNIEM, KURAS KAITĒ PAŠĀM ŪDENS EKOSISTĒMĀM, PĀRMĒRĪGI PALIELINOT ŪDENSAUGU AUGŠANU. REZULTĀTĀ ŪDENSTILPNES PĀRKLĀJ AĻĢU KĀRTA, DZIĻUMĀ IZZŪD SKĀBEKLIS, AIZAUG PIEKRASTE. PROCESU SAUC PAR ŪDENSTILPJU EITROFIKĀCIJU. IETEKME IR LIELĀKA UZ EZERIEM UN JŪRU, MAZĀKA - UZ UPĒM.
- 2. PIESĀRŅOJUMA CĒLOŅI IR CILVĒKU UN DZĪVNIEKU RADĪTIE PRODUKTI, VEĻAS PULVERI UN LAUKU MĒSLOŠANA, AVOTI - SADZĪVES NOTEKŪDEŅI UN LAUKKOPĪBAS NOTECES.

KĀ RODAS ŪDENS PIESĀRŅOJUMS?

- PIESĀRŅOJUMS AR AUGU BARĪBAS VIELĀM - FOSFORU UN SLĀPEKLI, SAUKTIEM ARĪ PAR BIOĢĒNIEM, KURAS KAITĒ PAŠĀM ŪDENS EKOSISTĒMĀM, PĀRMĒRĪGI PALIELINOT ŪDENSAUGU AUGŠANU. IETEKME IR LIELĀKA UZ EZERIEM UN JŪRU, MAZĀKA - UZ UPĒM. PIESĀRŅOJUMA CĒLOŅI IR CILVĒKU UN DZĪVNIEKU RADĪTIE PRODUKTI, VEĻAS PULVERI UN LAUKU MĒSLOŠANA, AVOTI - SADZĪVES NOTEKŪDEŅI UN LAUKKOPĪBAS NOTECES.

KAS NOTIEK, JA PIESĀRŅO ŪDENSTILPNES?

- IET BOJĀ ŪDENS IEMĪTNIEKI UN PUTNI – ZIVIS, PĪLES U.C.
- ŪDENSTILPES PĀRKLĀJ AĻĢU KĀRTA, DZIĻUMĀ IZZŪD SKĀBEKLIS, AIZAUG PIEKRASTE.

PADOMĀ UN ATBILDI!

- KĀDAS ŪDENSTILPNES IR DABISKI VEIDOTAS? KĀDAS ŪDENSTILPNES IR CILVĒKA VEIDOTAS?
- KĀDAS IR KOPIĢĀS UN ATŠĶIRĪGĀS PAZĪMES ŪDENSTILPNĒM?
- KURĀ ŪDENSTILPNĒ IR SĀLSŪDENS? KURĀ ŪDENSTILPNĒ IR SALDŪDENS?
- KĀDAS ŪDENSTILPNES IR SASTOPAMAS TAVĀ TUVĀKAJĀ APKĀRTNĒ?
- KAS NOTIEK, JA PIESĀRŅO ŪDENSTILPNES?
- KO TU VARI DARĪT ŪDENSTILPŅU LABĀ?

PALDIES PAR UZMANĪBU!

